

Warszawa, dnia 7 stycznia 2009 r.

RPO-603899-VII-715/08/PK/KMP

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2009 -01- 08
ZAL.	NR. 1188004

Informacja

o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdroju

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 10 grudnia 2008 r. do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdroju (zwanych dalej: PdOZ lub Izba) udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich z Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego – Ewa Dawidziuk, pełniąca obowiązki Zastępcy Dyrektora Zespołu, Janina de Michelis, główny specjalista, Justyna Józwiak, radca oraz Przemysław Kazimirski, specjalista (prawnicy). W wizytacji wziął również udział pracownik Zespołu Terenowego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach – Michał Kleszcz, referent prawny (prawnik). Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób pozbawionych wolności, dokonując oceny pod względem ochrony zatrzymanych przed torturami oraz okrutnym, nieludzkim i poniżającym traktowaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji przedstawionych przez komisarza Roberta Cabaja, Naczelnika Sekcji Prewencji i Ruchu Drogowego KPP w Busku-Zdroju,
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych,

— zapoznaniu się z następującą dokumentacją Izby: książką przebiegu służby w PdOZ, książką kontroli osób zatrzymanych, protokołami zatrzymań, książką wizyt lekarskich, książką kontroli sanitarnej, świadectwem wzorcowania alkometru oraz kwitami depozytowymi.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowali Naczelnika Sekcji Prewencji i Ruchu Drogowego KPP w Busku-Zdroju o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji analizie poddano sprawozdanie z kontroli Izby przeprowadzonej przez sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28.01.2008 r. oraz sprawozdanie pokontrolne Państwowego Inspektora Sanitarnego MSWiA z dnia 20.03.2007 r.

Z informacji przekazanych przedstawicielom Rzecznika Praw Obywatelskich przez Naczelnika Sekcji Prewencji i Ruchu Drogowego wynika, iż obecne PdOZ przestaną wkrótce funkcjonować. Na ukończeniu pozostają bowiem prace związane z oddaniem do użytku pomieszczeń nowej Izby mieszczącej się na kondygnacji parterowej budynku KPP w Busku-Zdroju. Przedstawicielom Rzecznika umożliwiono obejrzenie nowych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Sposób ich zorganizowania oraz wyposażenie spełniają wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r., Nr 192, poz. 1187).

2. Charakterystyka Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

Pojemność Izby wynosi 8 miejsc (3 pokoje jednoosobowe, 1 pokój dwuosobowy oraz 1 pokój trzyosobowy dla doprowadzonych w celu wytrzeźwienia).

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych usytuowane są w suterenie Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdrój. Okna Izby wychodzą na teren wewnętrzny Komendy. Obsługę Izby stanowią dyżurny i jego zastępca, pełniący służbę w 12 godzinnym systemie zmianowym.

Izba przeznaczona jest dla zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub doprowadzonych do wytrzeźwienia kobiet i mężczyzn. Opłata za pobyt osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia wynosi 120 zł. Została ona ustanowiona przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach na mocy decyzji nr 79/2004 z dnia 05.07.2004 r.

Z informacji przekazanych przez Naczelnika Sekcji Prewencji wynika, że w przypadku umieszczenia w Izbie kobiety, czynności związane z jej osadzeniem wykonuje jedna z funkcjonariuszek Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdroju.

W trakcie wizytacji, w Izbie przebywał jeden mężczyzna doprowadzony w celu wytrzeźwienia. W związku ze stanem nietrzeźwości, w którym się znajdował, przedstawiciele Rzecznika odstąpili od przeprowadzenia z nim rozmowy.

3. Ogląd Izby.

Przeprowadzony ogląd całej Izby oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły stwierdzić, iż:

- a. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r., w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r., Nr 192, poz.1187), wydzielone zostały: izba dyżurna, 4 pokoje dla osób zatrzymanych oraz jeden dla doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokój lekarski, magazyn do przechowywania pościeli brudnej, magazyn do przechowywania pościeli czystej, pomieszczenie kuchenne, pokój do przechowywania odzieży i depozytów odebranych od osób zatrzymanych, toaleta dla zatrzymanych mężczyzn oraz toaleta dla zatrzymanych kobiet.
- b. Zarówno pokoje dla osób zatrzymanych jak i pokój dla doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wyposażono w prycze jednoosobowe przymocowane do podłogi. W wizytowanych pokojach brak było jednakże stołów i taboretów.

Zainstalowano wentylację grawitacyjną. Wizjer w drzwiach zabezpieczono szkłem hartowanym od wewnątrz oraz ruchomą zasłoną od strony korytarza.

Punkt świetlny osłonięty metalową siatką znajduje się w górnym rogu każdego z pokoi. W ocenie przedstawicieli Rzecznika sztuczne oświetlenie pokoi dla zatrzymanych nie jest wystarczające do czytania i pisania. Okno w każdym z pokoi osłonięte jest od wewnątrz stalową siatką, a od zewnątrz kratą. Tuż pod oknami znajdują się grzejniki centralnego ogrzewania, zabezpieczone stalową siatką.

W pokojach dla zatrzymanych było czysto. Ich ściany do wysokości około 2 m pomalowano farbą olejną. Podłogi są zmywalne, wykonane z tworzywa sztucznego. Ponadto, w pokoju przeznaczonym dla zatrzymanych doprowadzonych w celu wytrzeźwienia zainstalowano kamerę. Umożliwia ona bezdźwiękową transmisję obrazu z PdOZ do izby dyżurnej. Nagrania z kamery nie są archiwizowane. Monitor umożliwiający obserwację pokoju dla doprowadzonych w celu wytrzeźwienia znajduje się w pomieszczeniu oficera dyżurnego KPP w Busku-Zdroju.

Każdy z pokoi wyposażony został w sprawnie działającą instalację przyzywową. Na korytarzu Izby zamontowano przyciski instalacji alarmowej.

- c. Pomieszczenie kuchenne Izby wyposażone zostało w dwukomorowy zlew, umywalkę, stół oraz w szafkę wiszącą. Zarówno naczynia jak i sztuce wydawane zatrzymanym, są jednorazowego użytku. Zatrzymani otrzymują w ciągu tygodnia oraz w weekendy posiłki z baru znajdującego się nieopodal Komendy. Na ścianach korytarza zamontowano drewniane półki, służące do stawiania naczyń z posiłkami.
- d. Izba dyżurna PdOZ została wyposażona w instalację telefoniczną oraz sygnalizatory instalacji przyzywowej. Znajduje się w niej także szafa służąca do przechowywania depozytów zatrzymanych. Podczas ich zdawania, zatrzymani mają możliwość zapoznania się z regulaminem PdOZ wywieszonym na jednej ze ścian izby dyżurnej.

- e. Wyodrębnione zostały dwa pomieszczenia spełniające odpowiednio rolę magazynów do przechowywania czystej i brudnej pościeli. Osobno przechowuje się w Izbie rzeczy osób chorych zakaźnie.
- f. W skład wyposażenia toalety dla zatrzymanych kobiet wchodzi: zabudowany sedes osłonięty od przodu drzwiami uchylnymi zamontowanymi na wysokości ok. 1 m, bidet oraz umywalka. Ściany toalety wyłożono glazurą, a podłogę terakotą. Toaleta dla zatrzymanych mężczyzn wyposażona była analogicznie jak toaleta dla kobiet z tym, że zamiast bidetu zamontowano w niej pisuar. Osoby zatrzymane mają ponadto możliwość skorzystania z natrysków. W dniu wizytacji w toaletach znajdował się papier toaletowy, ręcznik oraz mydło. Jak wynika z informacji uzyskanych od funkcjonariusza pełniącego dyżur w PdOZ, osobny ręcznik jest wydawany zatrzymanemu, gdy zgłosi potrzebę umycia się. Stan toalet dla zatrzymanych nie budzi zastrzeżeń. W trakcie wizytacji było w nich czysto.
- g. W Izbie nie wyodrębniono miejsca do palenia wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane. Z informacji udzielonych w tym zakresie przez kierownictwo Izby wynika, że zatrzymanym zgłaszającym chęć skorzystania z tego prawa, umożliwia się palenie w toalecie.

4. Analiza dokumentacji Izby.

W czasie wizytacji poddano szczegółowej kontroli dokumentację prowadzoną w PdOZ, czyli:

- wybrane losowo protokoły zatrzymań,
- książkę kontroli osób zatrzymanych,
- książkę przebiegu służby,
- książkę wizyt lekarskich,
- książkę kontroli sanitarnej,
- kwity depozytowe,
- świadectwo wzorcowania alkometru.

Analiza protokołów zatrzymań nie wykazała żadnych uchybień w ich wypełnianiu. Każda z zatrzymanych osób, za wyjątkiem osób znajdujących się w stanie nietrzeźwości, otrzymuje przed umieszczeniem w pokoju kopię protokołu.

W książce kontroli osób zatrzymanych odnotowuje się przypadki zatrzymań osób z osadzeniem lub bez osadzenia w PdOZ. Jej analiza wykazała, iż od początku 2008 r. do dnia wizytacji zatrzymano łącznie 559 osób. Z zestawienia liczbowego osób umieszczonych w PdOZ wynika, iż w I półroczu 2008 r. przebywało w nich łącznie 249 osób, w tym 85 doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Dla porównania, w roku 2007 r. w Izbie przebywały 703 osoby, z czego 256 doprowadzono w celu wytrzeźwienia.

W badanej dokumentacji Izby nie stwierdzono przypadków zatrzymania osoby na czas przekraczający granice określone prawem.

Analiza książki wizyt lekarskich wykazała, iż od stycznia 2008 r. do dnia wizytacji, osoby umieszczone w Izbie poddano badaniom lekarskim w 41 przypadkach.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano również sprawozdanie sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w Kielcach oraz sprawozdanie Państwowego Inspektora Sanitarnego MSWiA.

Protokół powizytacyjny sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego z dnia 28.01.2008 r. nie zawierał żadnych zaleceń związanych z funkcjonowaniem PdOZ KPP w Busku-Zdroju.

W dniu 20.03.2007 r. Państwowy Inspektor Sanitarny MSWiA przeprowadził kontrolę sanitarną w Izbie. Z informacji przekazanych w tym zakresie przez Naczelnika Sekcji Prewencji wynika, iż spośród nieprawidłowości dostrzeżonych w PdOZ przez Inspektora, udało się usunąć wszystkie poza dwiema – brakiem stołów i taboretów w pokojach dla zatrzymanych oraz zorganizowaniem szatni dla policjantów pełniących służbę w Izbie.

5. Traktowanie osób umieszczonych w PdOZ.

W Izbie nie prowadzi się książki wypadków nadzwyczajnych. Z wyjaśnień Naczelnika Sekcji Prewencji wynika, iż takowe odnotowywane są w książce przebiegu

służby w PdOZ. W roku ubiegłym, ani w latach poprzednich nie odnotowano wydarzeń o takim charakterze. W okresie tym, nie stosowano również środków przymusu bezpośredniego.

Po analizie dokumentacji i obejrzeniu pomieszczeń Izby przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie stwierdzili występowania czynników, które wskazywałyby na okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie osób przebywających w tych pomieszczeniach, lub które mogłyby prowadzić do takiego traktowania w przyszłości.

7. Wnioski i zalecenia.

Czynności przeprowadzone przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pozwalają uznać, iż w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdrój są – generalnie rzecz biorąc – przestrzegane prawa osób tam umieszczonych.

Stwierdzone w czasie wizytacji braki w wyposażeniu pokoi dla zatrzymanych wymagają usunięcia. Mając jednakże na uwadze fakt finalizowania prac związanych z oddaniem do użytku nowych PdOZ spełniających wszystkie wymogi prawne zarówno w zakresie organizacji jak i wyposażenia uznać należy, iż wspomniane braki mają charakter tymczasowy i nie będą występowały w nowej Izbie.

Justyna Jędrzejak

mgr Janina de Michelis
Główny Specjalista

p.o. ZASTĘPCY DYREKTORA
ZESPÓŁU
mgr Ewa Zawidzka

mgr Ewa Zawidzka
Specjalista